

Nro. 53.

A' FELS. CSÁSZARNAK ÉS A' KIRALYNAK,
KEGYELMES ENGEDELMEKÉRT.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Indult Bétsből, Keldén December 30-ik napján

1806-ik élfztendőben.

B é t s.

Es Austriai Császári 's Apostoli Királyi Felsége mostan uralkodó leg kegyelmesebb Fejedelmünk *II. Ferencz*, mint az uralkodó Fels. Austriai Hazának, és az Austriai Császárság első szülötségének igazgatója, kegyelmessén azt végzette, hogy ennekutánna nemcsak az Eő Felsége mind két nemen lévő magzati és maradékai, hanem ezeken kívül az Eő Felsége mind két nemen lévő kedves testvérei is mostantól fogva mindenkor Császári Felségeknak, és Császári Hercegeknek 's Herceg Asszonyoknak nevezettessenek.

A' múlt Karatsony innepének második ;

F f f

úgy mint Sz. István innapp napján, Császár és Császárné Eö Felsegek, Eö Felsegek kedves testvér öttseivel, úgy mint *János, Rajner és Rudolf* Császári fő hercegekkel, és a' múlt hétén meg halálozott *Ferdinánd* Austriai Fő Herczeg fiaival együtt, 11 órakor dél előtt, közönséges pompával, az udvari tisztektől kisírtetve, gála hintójokban a' Sz. István templomába menvén, ott nagy misét halgattak, mellyenn a' Bécsi Universitásnak és Magistratusnak előkelő tagjai is jelen vóltanak. Ezen alkalmatossággal a' Csász. Királyi testörző Nemes Magyar sereg leg elsőben jelent meg és tett szolgálatot a' nagy új forma ruhájában, melly veres lajbliból, hasonló színű nadrágból, setét zöld posztóból készített, körös körül, 's alól felü ezüstel himzett, és arany vitéz kötéssel, alól feől sárga, 's közepén fekete tollakból való bokkrétával ékes Magyar süvegből állott. Hasonló de gazdagabb készületű süvege vólt Garda Kapitány, nagy méltóságú Eszterházy Miklos Ö Herczegségének is. Ilyen köntösben fogja a' Nemes Magyar testörző sereg ennekutánna a' szolgálatot tenni, Gála köntösében pedig, melly veres rókatorkos mentéből, hasonló dolmányból 's nadrágból, sárga tiszmából, és zöld strutz tollas kalpagból áll, csak a' nevezetesebb szolgálatokat fogja tenni.

Nemai *Ferdinánd* Austriai Fő Herczeg, és volt *Lombardia* Gubernator, kinek ezen folyó *Karólion* Havának ezen napján történt haláláról az 52-dik szám alatt költ *Körir* első lapján emlékezetet tettünk vala, a' közelebb, múlt szombaton, dél után 4 és 5 óra közt, világító szövethetek mellett, a' belső és külső városban harangoknak zugasa közt a' *kapuzinusok* Temploma alatt levő Császári Fa

mália Kriptájába bé vitetvén, ott el hunyt Ősei és
 atyafiai holt testek mellé le tétetett. Ez a' Fő
 Hercegeg 1754-ben született, 1771-dikben, October
 15-dik napján *Maria Beatrix Módenai Hercegeg Asz-
 szonnyal*, néhai III. *Herkules Módenai*, *Reggíbi és
 Mirandolai Hercegeg Leányával* öszve házasított, és
 kának férfi magzatai között valók *Ferdinánd* egy
 Magy. Huszár regementnek tulajdonosa, *Alexan-
 drimilian*, és *Károly Ferdinánd a' Váczi Püs-
 pök*. — Leány magzataik közt első *Maria The-
 resia Victor Emmanuel Szardiniai Király* hitve-
 se, a' második *Maria Anna Leopoldina*, néhai
Károly Todor Baváriai V. Fejedelem jel maradott
 Özvegye.

A' meg holt Fő Hercegeg Ferdinándért a' Cs.
 Kir. Udvar 42 napokig fog gyász ruhát, viselni még
 pedig az elsőbb 28 napokon mély-gyászt, az' utol-
 ső 14 napokon pedig fél-gyászt.

Ennek a' meg holt Fő Hercegegnek Váczi Püs-
 pökké tétetett kedves fiáról, *Károly Ferdinánd Fő
 Hercegről* Fels. Urunk olly Kegyelmes Rendelést
 tenni méltóztatott, melly szerént F. Tisztelendő
Rauscher Miklós Esztergomi Kánonok, és a' Bécsi
 Pázmaneumbéli Collegiumnak Rectorát, Püs-
 pöki titulussal, azon Fő Hercegeg mellé házi Prae-
 latusnak, a' Pesti Universitásban lévő Sz. Theolo-
 giának Doktorát, és egyik rendes Tanítóját F.
 Tisztelendő *Zimányi Ignátz Urat*, Eő Kir. Hertzeg-
 sége mellé Professornak és Posonyi Kánonoknak;
 végezetre a' fellyebb említett Bécsi Pázmaneumbé-
 li Collegiumnak Vice-Rectórát T. Báró *Gerlitzy
 Félix Urat* udvari Képláunyanak, és egyházi Ce-
 remoniariusának kegyelmessen resolvalni, és ren-
 delni méltóztatott.

Magyar Ország.

Soprony és Köszög Sz. Kir. városokban a' múlt ősszel sok apró gyermek hólt meg a' természetes himlőben; ellenben azoknak, a' kik a' tehén himlővel bé óltattak; azon ragadó és pusztító mëtely semmit sem árthatott. Vajha azok a' bódogtalan szülék, a' kikben a' bal vélekedések meg gyökerezvén azon meg betsülhetetlen találmánnyal kisdedeiknek életben, 's épségben való meg tartásokra élni nem akarnak, az illy példák által fel senkentetvén azt használni kívánnák.

Zimonyból Decemb. 15 dik napján. E' folyó hólnap 13-ikán, reggeli ötödfél órakor, Belgrádnak két külső városait a' Szerbiai insurgensek meg vették, a' melly történetről a' jövő posta napon bővebben fogunk írni.

Hadi Történetek és Környülállások.

A' Saxoniai Vál. Fejedelemség és Frantziák közt munkába vett békesség már tökéletességre ment, és Napoleon Császár 's Király által *Pózeni* fő hadi szállásán helybe hagyattatott és meg is erőssítetett. Ezen ohajtott örvendetes hírrel, e' folyó Decemb. 16-ik napján Saxoniai Oberster *Funk* Úr 12 előtte ment, és sípjaitkat fűvő posta lovászokkal, számos örvendező sokaság szeme láttára ment bé Drézda városába. Ezen békesség fő pontya szerint (a' mint a' Drézdai Fő Posta Mesternek az ide való Császári udvari leg főbb Posta Hivatalhoz küldött levelébol magunk is olvastuk) a' mostan uralkodó Vál. Fejedelem Fridrik Augustus Saxoniai Királyságra lépett, a' melly tárgy, e' folyó hólnap 21-ik napján *Drézdában* egy heroldus által ki is hirdetteteit.

A' Franczia hadi Tudósításoknak Pózenben, Dec. 1-ső napján ki adatott 36-ik darabja szerént, a' Bergeni Nagy herczegnek (Marsal *Muratnak*) fő hadi szállása *Novemb. 27-ik* napján *Lowitz* városában vólt. Az Orosz Armádiának fő vezérje General *Benningsen* olly feltétel mellett, hogy a' Frantziáknak *Warsoviába* való bemeneteleket meg akadályoztkthassa, az Orosz előjáró sereggel a' Bsura folyovízt el foglaltatta, és azon vólt hidat elrontatta. De Fr. General *Beaumont*, azon vizen *Lowitz* mellett által költözvén a' hidat helyre állította, onnan az Orosz előjáró sereget el kergette, sok Orosz huszárokat meg sebesített, több Kozákokat elfogott, 's őket *Blonieig* nyomokba üzte. — Nov. 27-ikén a' külső vigyázatokon állott Fr. és Orosz lovasok egymással kardoztak, az Oroszok szellyel üzetettek, 's közzülök néhányan fogságra is ejtettek. — *Novemb. 28-ikén* a' Bergi herczeg *Warsoviába* az alatta való néppel lé marsirozott. — A' Marsal *Davoust* corpora *Novemb. 29-ikén* ment oda bé. — Az ott vólt Oroszok a' *Wistula* vizén által mentek, és az ott vólt derék hidát magok után meg gyújtották.

Decemb. 12-ikén még Pózenben vólt a' Frantzia Császár fő hadi szállása; de a' mint a' Lipsián, Stuttgarton és Moguntzián által ment Fr. Kurirok későbbben beszéllették, azon hólnap, tudniillik, *Decemb. 30-ikén* már maga a' Fr. Császár is azon városban vólt. — Annak a' *Vistula* folyóvizén túl fekvő külső városát is el foglalták a' Frantziák.

A' leg későbbi tudósítások szerént, a' Prussziai Lengyel Ország határa mellett, a' *Mémel* vizén túl, *Grodno* városa mellett gyüllöttek össze az Oroszok

's ott várják a' tsata piaczra ki rendeltetett segítő seregeket.

Frantzia Birodalom.

A' Napoleon Museumnak (igy nevezetik a' Párisi régiségeknek és ritkaságoknak gyűjteménye) *Directora Denou* a' Berlini Poczdam, és Charlottenburgi Királyi várakat meg szemlélvén, az azokban találtatott nevezetesebb ritkaságokat mind feljegyeztette, és Párisba fogja küldeni. Mivel néhai II. *Fridrik* Király azoknak gyűjtésekben semmi költségnak nem kedvezett, könnyen lehet képzelni, hogy ottan sok olly ritkaságok találtattak, mellyek a' Párisi Csász. Museumnak nagy dísz fognak szerezni. Az alatt, hogy a' Franczia armádiák más Országokban magok hadi tetteik által magokat még a' késői maradékoknál is hatáttalanokká teszik, othon a' szép és kézi mesterségek bámulásra méltó előmenetelt vesznek.

Minémű következesei fognak annak a' Frantzia Császári végzésnek lenni, mellynél fogva minden Britanniai szigetek blokáde az az, igenszoros vigyázat alá rekesztettek, az egész Európa tudni kívánnya. Az Anglia szövetségesein történt szerentséllenségekre eddig keveset hajtottak a' Brittusok, de most, a' midön minden más Európai tartományokba való kereskedések egészen félbe szakasztott, másképen fognak gondolkozni, előrelátván, hogy az a' sok péaz, a' mellyet az Angliai productumok, kézmizék és fabrikák eddig Angliába takarítottak, most ki marad.

* * *

A' Talleyrand Frantzia, és néhai Fox Anglus ministerek közt való levelezésnek folytatása,

„Ha tehát az Anglus Király is valósággal kívánja a' velünk való békességet, nevezzenek - ki az Urak egy telyes hatalmú személyt, a' ki Lillibe jöjjön. Én szeremtsémnek tartom néki e' végre passzust adni. Mihelyest ennek megérkezését a' Császár megtudja, azonnal magais fog egy ilyen személyt oda küldeni. A' Császár kész megengedni mindent, a' mit az urak a' magok tengeri erejeknek nagyságával és hatalmokkal megegyezőleg kívánhatnak. Nem gondolnám, hogy ezen feltetelt, mint fundamentomot elfogadni nem kívánják az urak, hogy olyan dolgokat projektáljanak, a' melyek az ő F. g. Koronájának betsületeivel és kereskedés béli jussainkal ellenkeznek. Ha igazságosok lesznek az urak, és tsak olyant kívánnak, a' mi felől fel lehet tenni, hogy véghez vihetik, úgy nem soká meg fog készülni a' békesség. Ezzel a' nyilatkoztatással végzem beszavaimat, hogy ő F. g. a' Császár telyes megegygyezéssel elfogadja az alkudozásnak az Ur által javasoltatott fundamentomát, t. i: hogy a' projektáltatott békesség mindkettőjökre és Szövetségeseikre nézve is, tisztességes legyen. *Talleyrand, Beneventi Hertzog.*

Nro. 5.

Talleyrandnak ezen levelére Aprilis 8-ik napján következő választ küldött néhai Fox minister: Hogyha, úgymond, az, a' mit Excellentzád a' belső dolgokra nézve szól, a' politika dolgát is érdekli, így semmi szükség nincs a' válaszra, ha mi a' háborus időkben magunkat abba nem avatjuk, sokkal inkább nem miveljük azt a' békesség idején. A' mi a' kereskedést tárgyazó traktátus illeti, azt kívánom épen annyi oka van Angliának, mint más nemzeteknek. Sokan azt hiszik, hogy

az illy Frantziák és Anglusok közt való traktának mind a' két nemzetre nézve egy forma használna. ne: hanem az itt a' kérdés, miként kell arról minden kormányszéknek a' maga értelme szerént gondolkozni, és az azt meg tagadó rész senkit meg sem sért, de nem is köteles az azt javasló résznek arról számot adni. Valamint Frantzia Ország úgy Anglia is kívánnya az egyenlőséget, Angliára nézve is káros a' kevés ideig tartó békekesség."

„Az idegen Hatalmasságnak közbe vetésére nézve azt jegyzi meg, hogy az Orosz Birodalmat, azért, hogy Angliával szövetségben, Frantzia Országgal pedig háborús állapotban vagyon, idegen Hatalmasságnak tartani nem lehet, és épen ezen okra nézve sürgette a' maga levelében, hogy Sándor Császárt mint részecülöt, nem pedig úgy mint közbenjárót kell venni. Hogyha a' két szövetséges részre nézve éppen olly ditsösségesnek kell a' békekességnek lenni, mint a' két alkudozó részre nézve, lehetetlen Angliának maga szövetséges barátjának költsönös munkálkodása, vagy leg alább annak meg egyezése nélkül az alkudozást el kezdeni."

„A' Fényes Porta egészsége és másoktól való nem függése (így írt továbbá néhai Fox minister) mind a' két szövetséges résznek igen kedves dolog, 's arra nézve leg kisebb nehézséget sem tesznek. — Talán, azt jegyzi meg néhai Fox, Frantzia Országának szárazon való hatalmát a' több Europai Hatalmasságoknak felsőségekre nézve, Angliának tengeren való hatalmával öszve hasonlítani nem lehet: de azt is meg kell vallani, hogy az a' projectum, melly szerént egész Európát Frantzia Ország ellen öszve akarták szövetkeztetni, haszon:

talán képzelődésnél nem egyéb. Egyébb aránt a' jövendőre nézve minden fundamentom nélkül való nyughatatlanság az Orosz Birodalom és Anglia közt való szövetséget, a' kik Frantzia Országot a' szárazon meg nem támadhatják, úgy nézni, hogy azok Frantzia Országnak elnyomattatására tzeleozzanak. — Az Orosz Birodalomnak maga közbevetését nem is lehet úgy tekinteni, mintha az valamely Congressust akarva formálni, mivel csak két alkudozó rész vagyon, úgymint az Orosz Birodalom és Anglia egy részről, és Frantzia Ország más részről. Az én itiletem szerint tehát egyetlen egy fő pontban nem egyezünk mi meg. Mihelyt megengedi Kegyelmed, hogy mi provisorio modo addig is alkudozhatunk egymás közt, míg az Orosz Birodalom magát közbe vetné, azután pedig avval is; tehát mi keszek vagyunk minden továbbra való halasztás nélkül azon alkudozást ott, és oly formán elkezdni, a' melly mind a' két résznek leg inkább teltzeni fog, 's annál fogva a' mi foglalatosságunknak tárgyát minden lehető siettetéssel végre hajthatjuk."

Nro. 6.

Talleyrándnak válasza April. 6-ikán.

Uran! bátorodom hinni, hogy a' midőn ezen tárgyra most utólszor vissza térek, arról Excellenciádat meg győzhetem, hogy a' Frantzia és Anglia Országok közt való békességes alkudozásban az Orosz Birodalom semmi némű szin alatt nem részesülhet. A' Pétersburgi Császári udvar a' maga Frantzia Országgal való politika egyességéről le mondani jónak találta, 's egyszersmind akként nyilatkoztatta ki önnök magát, hogy a' Frantzia és Anglia közt való perlekedésre nézve hidegséggel

fog viseltetni. Noha már azolta az Orosz Birodalom Angliával álliantziára, az az, szoros szövetségre lépett legyen is: mindazáltal abból a' mi abból tudva vagyon, annak czélliyából, 's még inkább annak következéseiből azt lehet ki húzni, hogy annak azon háborúval, melly csak nem két esztendőtol fogva Francia és Anglia országok közt van, semmi egyessége nincsen. Ez a' traktat akar a' háborúban való részvételt tárgyalza, mely maga némében amattól egészen különbözik, és messzebb ki terjedő, 's közönségesebb mint az első volt. Ebből a' háborúból származott a' harmadik Coalitio, az az, össze szövetségés, mellyben Austria volt a' fő, az Orosz Birodalom pedig a' segítő Hatalmasság, Anglia csak a' protectumra nézve részesült ebben a' háborúban. Az Orosz Birodalom részéről semmi ki nyilatkoztatás nem törtődött Frantzia Országának az eránt, hogy az ellen háborút indítani igyekezzen, és a' Fr. Kormány-szék nem elébb, hanem mikor már a' tsata piatzon volt, vett arról tudósitást, hogy azon háborúban az Orosz Birodalom is részt vett legyen."

„Annak a' háborúnak mellyet Kő Britanniai Felsége Frantzia Ország ellen indított, alkalmatosságival, közönségessé tétetődött akták szerént, semmi egyesülése nem volt avval, melly Angliának Austriával, az Orosz Birodalommal, és Svécia Országgal való össze szövetségése után 18 helnapokkal későbbben kezdődött. Az utolsó háborúnak indító okai közt Angliának fundamentomos hasznairól semmi emlékezet nem tétetődött, melly azon elvégződött háborúban semmi részt nem vett; az Orosz Birodalom annyival inkább nem vett a' most is tartóban, sem közelébből, sem távolabb. Ahozkép-

pest semmi ok nints arra, hogy azon háborúnak, mellyet Fr. Ország ellen Anglia folytat, maga véget ne vethessen. — Hogyha Eö Császári Felsege azon principiumot, hogy Angliával 's ennek szövetséges társaival együtt alkudozzon, el fogadná, annál fogva alattomban azt is meg engedné, hogy még most is fenn áll a' harmadik coalitio, hogy a' Német Országgal való háború el nem végződött, és hogy ezen háború avval egy legyen, mellyet Francia Országnek Anglia ellen folytatni kel; halgatólag a' *Novosilzof* úr feltételeit is el fogadná, 's annál fogva a' coalitiónak meg győzőjéből magát meg győzöttetett állapotba tenné. Europa száraz része békességben él. Anglia frigyesei közt a' leg nevezetesebb, Austria magános békességre lépett; Prussia, mellynek hadi seregei néhány ideig hadi lábön állottak, Francia Országgal offensiva és defensiva szövetséget csinált. — Svécia az emlékezet tételre nem is érdemes. Az Orosz Birodalom Frantzia Országgal békességes alkudozást akar kezdeni. Hadi erejére nézve senki védelmezése nélkül nem szükölködik, távollételére éppen olly távol van a' Fr. ország enejétől, mint az annak való árthatásnak lehetőségétől, és az avval való háborúnak vagy békességnek a' diplomatica változásoknál egyéb következése nem lehet.

Hogyha az illy állapotban, azt jegyzi meg a' Beneventi herczeg, a' Császáraak tettzene, az Angliával való alkudozásban egyszersmind az Orosz Birodalommal is alkudozni, ugyan nem mondana e' le a' maga hasznairól? Nem esmérné e' meg azon háborúnak még most is tartóságát, mellyet igen ditsösségesen el végzett? Ugyan nem tavozna e' el a' maga és Anglia közt való egyenlőségnek

azon principiumától, mellyben mind a' két rész már meg egyezett? Akármelley esetben is károsabb lenne a' békességes alkudozás a' háborúnál, sőt a' Congressusnál is ártalmasabb. Valosággal, ha azon principiumokat kívánnák a' Congressusban Anglia, Svécia, és az Orosz Birodalom megállítani, a' mellyekenn a' harmadik coalitio építetett vala, azoknak Prussia, Dánia, a' Fényes Porta, Persia, sőt Amériкаи is ellene szegeznek magokat, és igasságos részt kívánnának magoknak a' tengeren való uradalomban. Kétség kívül azt fogják kívánni, hogy kissebbítettség meg Francia Országnek szárazon, 's Angliának tengeren való hatalma. Néhány hatalmasságok azt kívánnák, hogy a' déli Európában állítatódjék vissza az egyaranyúság; de mások is azt kívánnák, hogy azon egyaranyúság az északi Európába is vitetődjék bé. Nagy része fogna Asia egyaranyúságában foglalkozkodni; mindnyájan a' tengereken való egyaranyúságot kívánnák, és ha azt reményleni lehetne, hogy ezen zürzavaros és bojtörvényos alkudozásnak jó következése leszen, igen igasságos lenne azon munka; mivel nem egy részről való, hanem tökéletes volna, és valosággal arra határozta meg magát a' Császár, hogy kész volna a' közönséges tsendesség megnyerése végett nagy áldozatokat is tenni, ha Anglia, az Orosz Birodalom és minden Fő hatalmasságok az igasság, a' mértésletesség, és egyenlőség principiumainak bé vételekte hajlandóságot mutatnának. De sokkal jobban esméri az emberi indulatokat a' Császár, mint sem a' fényes ígéretek által magát el tántorittatni engedué, 's által láttya, hogy ha a' 10 esztendeig tartó perlekedéseknek labirintusában keresné is a' békességet, még is nemcsak allan-

dó fundamentomra nem állíthatná azt, sőt inkább azon idő alatt a' háborút meg hosszabítaná, 's, annál fogva sokkal nehezebben, és bizonytalabbúl érhetné el fel tett szélját. Így osztán az útból ki kellene állani, és úgy banni, mint az Utrechti békekességben, mellyben minekutánna az alkudozó részek hosszas egymással való haszontalan perlekedéseik után, semmit elő hordani nem tudtak volna; magános alkuba botsátkoztak, két Hatalmas-ságnak, 's az ő szövetséges társaiknak dolgaikról alkudoztak, végtére magok közt békességet szerzetek, és minekutánna mások is igassággosnak 's ditsőségesnek találták volna azt arra azok is reá állottak.

(A' többi következik.)

Olasz Ország.

A' Nápolyi mostani Király végzéséhez képest, Nólában egy klastrom arra fordítatott, hogy abban a' szép és hasznos mesterségeket tanító Oskolák állittattassanak fel, mellyekben olvasásra, írásra, számvetésre, rajzolásra, és matézisra fognak az ifjak taníttatni. Minekutánna ezekben szép előmenetelt fognak tenni, fába, 's értzbe való metzésre, és modellirozásra oktattatnak. Az abba felvételendő ifjaknak leg alább 12 esztendőseknek kell lenni, hat classisra osztattatnak fel, és minden classis 24 köz emberből, egy strázsamesterből, és egy kaptarból fog állani. — A' Directort, avagy az igazgatót, 's a' tanítókat maga fizeti a' Király, maga ad munkára való matertalékat, és minden nevendékért 120 forintot fizet esztendőnként. A' tehetősebb szüléknek is szabad leszen gyermekeiket azon nevelő házba küldeni, úgy mindazáltal,

hogy azokért nem a' Király, hanem magok a' szülők fognak fizetni. Az ifjak minden esztendőben meg fognak vizgáltatni, és a' kik elegendő előmenetelt tesznek az ott taníttatandó mesterségekben, haza bocsattatnak. — A' vallásra ügyelő minster minden Nápoly Országi Püspökökhöz parancsolatot küldött az eránt, hogy mindenik vagy új nyomtató sajtókat állítson fel a' maga megyéjében, vagy ha már azokban régiek találhatnának, azokat tökéletesíteni igyekezzenek. — A' Nápolyi Universitásban is nagy változások fognak tétődni.

Az Olasz Országi Vice Királyné Augusta született Baváriai Kir. Herceg Asszony a' születéshez közelgetvén, annak szerentséssen leendő végbenetelért minden Olasz tartományokban közönséges áhélatosság tartatik. — A' Piombinoi hercegné (a' Fr. Császár testvérhúga) a' Francia Országi Zsidóknak arra engedelmet adott, hogy a' kiknek tétzeni fog, ott le telepedhetnek, vallásokat szabadon gyakorolhattyák, fekvő jószágokat is szerezhhetnek magoknak, és másokkal egyenlő polgári jussokkal fognak birni.

Török Birodalom.

A' Német Országi leg újabb közönséges levelek szerént, a' múlt October 1-ső napján következő tikkelyekből álló offensiva és defensiva frigy kötésre léptek egymással a' Pétersburgi Császári udvar és a' Fényes Porta:

1) A' Moldvai és Havasalföldi Hospodárok avagy Vajdák dolgát költsönös egyetértéssel fogják el intézni. — 2) A' Jóniai hét szigetenből álló Respublika az Orosz Birodalom keze közt ma-

rad. — 3) A' vámok a' régi állapotban hagyattat-
tatnak. — 4) Az Oroszoknak a' következő 9.
esztendőök alatt szabad leszen fegyveres seregeiket,
a' magok és a' Fényes Porta ellenségeik ellen a'
Török tartományokon keresztül vinni. — 5) Az
Oroszoknak szabad leszen hadakozó hajóiknak
vasmatskáikat a' Konstantinápolyi kanálisban ki-
hányni, és a' Törökök szükséges eledelket szol-
gáltatnak nekik. — 6) Mind a' régi [mind az új
Orosz jobbágyoknak szabad leszen mindenütt a'
Török Birodalomban, a' hol tudniillik nekik tetz-
tzeni fog, kereskedni, és fekvő jószágokat is vásá-
rolni. — 7) Azok a' Görög kereskedő hajók, a'
melyekről a' Fényes Porta parantsolatjából az Orosz
vitorlák le szedettek, azokat ismét fel rakhattyák.
— 8) Hogyha a' Török Birodalombéli Görög job-
bágyeknek Orosz szolgálatba állani tettezni fog,
azt a' Fényes Porta nem ellenzi. — 9) A' követek-
nek a' Dragománokra, az az, a' Talmátsokra néz-
ve való jussok a' régi lábón marad. — 10) Azok-
nak a' Török Országi hajóknak, melyek az Orosz
Birodalommal ellenséges állapotban lévő tartomá-
nyokba evezni akarnak, semmi *Firmán*, az az,
passzus levél nem adattatik.

Minthogy erről a' frigy kötésről még eddig
semmi officialis level ki nem adattatott, némal-
lyek annak valóságos voltáról azon okból kétel-
kednek, mivel az egészen az Orosz Birodalom
javára, 's a' Fényes Porta kárára van intézteive.

E l e g y e s D o l g o k .

Sok közönseges újság levelek, nevezetessen az
Anglia-Országok azt hirtették, hogy Francia Ex-
Generál *Moreau* (Moró) a' múlt őszel vagy Lon-
donban, vagy Liszbonban lett, és nagy hadi ret-

tekre készítette volna magát. Ellenben a' Liszbonai kikötő helybe mostanában bé vezetett Amerikai hajók azt a' bizonyos hirt hozták magokkal, hogy a' nevezett Fr. Ex-vezér most is a' maga New-York (új Eboracum) környékén lévő falusi jószágában legyen, és valamikor az idő járása engedi, mindenkor vadászattal mulattya magát, mellyben eleitől fogva gyönyörködött — A' leg újabb északi Német Országi közönséges levelek azt hirdetik, hogy napnyugoti Prussziának erősségét *Graudenzet* Marsai *Lannes* Novemb. 20-ik napján elfoglalta volna, mellynek addig, míg hivatalbeli tudósítást vehetnénk, tökéletes hitelt nem adhatunk. Ennek az erősségnek első fundamentumát 1772-ik esztendőben néhai II. *Fridrik* Pr. Király vetette meg, melly 10 esztendő múlva végződött el, és 13 millió tallérba került. A' *Vistula* folyóviz szomszédságában egy nagy sík mezőn fekszik, mellynek, ha a' szükség kívánja, egész környékét víz alá lehet rekeszteni. — Spanyol Országnak *Granada* nevezetű tartományában két versben is nagy föld indulás volt, és egynéhány helységek eltemetettek a' földnek meg nyilatkozott gyomfában. — A' jelenvaló háborús környülállások közt sok familiák költöztek északi Német Országból Dániába és Svédlába. —

A' kik Erd. Olvasóink közzül magokban azt érzik, hogy a' Magy. Kurirnak ezen majdan elenyésző ó esztendőnek vagy elsőbb vagy utolsóbb részére tartozó taksáját még le nem fizették: a' nekünk tett igiretekről, 's tartozó kötelességekről meg emlékeztvén, azt felkűldeni né terheltessenek.

Vége az 1806-ik Esztendőnek.

D. D. S.

*Következendő munka jött most vilá-
gosságra:*

AZ EMBERNEK BOLDOGSÁGA

KIFEJTEGETVE

A' JÓZAN BÜLTSELKEDÉSNEK SEGÉDSÉGÉVEL

I R T A

POLGÁR TÁRSAINAK HASZNOKRA

ENDRÓDY JÁNOS

A' KEGYES OSKOLÁK SZERZETES RENDJEKNEK
EGYIK TAGJA, ELŐBB TS. KIR. TÁBORI PAP,
MOST IFJÚ ESZTERHÁZY GRÓF' NEVELŐJE.

A' munkának felosztatása, és fő tárgyai.

A' boldogságnak értelme bizonyos köte-
lességeknek tellyesítésöket foglalja magában.
Illyenek: *Magára, az emberre nézve. Más
egyebekre nézve. Az Istenre, és az örök élet-
re nézve.* Ezek a' fő részei az egész munká-
nak. E' szerént:

Az első Könyvben vizsgáljuk az embert *ma-
gára nézve.*

A' másodikban - - - - *a' társaságban.*

A' harmadikban - - *az Istenre és az örök
életre nézve.*

ELSŐ KÖNYV

AZ EMBER MAGÁRA NÉZVE.

A' ki az embernek boldogságát akarja
érteni, előbb azt ösmerje meg, mi az ember.

A

Magunk meg ösmérése kút feje boldogságunknak. A' belső, és külső ember teszik itt a' fő részt. Egyik a' másik nélkül nem értethető. E' kettőnek megösmértetése, és a' ki fejtegettetett boldogsághoz alkalmaztatása, fő tárgya ezen első Könyvnek.

ELSŐ SZAKASZ.

Magunk meg ösmérése.

Mind a' külső, mind a' belső embernek meg ösmérése kívánja, hogy különösen figyelmezzünk: Az emberi testnek egész alkotmányára; Ennek a' lélekkel szoros egybe kaptatására; Mind a' kettőnek közös munkájára. Az emberi életnek folyamotjára, és mind ama' természetes körülállásokra, melyek ide tartoznak.

I. TZIKKELY - - *Az emberi testnek egész alkotmányja. A' test, és lélek munkáik, azoknak ereik, életek, egybe kötötésök.*

Itt a' fő tárgyak: a' test élete, fő részei, ezeknek egybe kötötéseik. — Az alkotó erő, élet erő, az érző, vagy is lélek erő. Az érző erőnek szerszámai. — A' léleknek, és testnek közös munkálkodások. Ebből a' léleknek meg magyaráztatott valósága, és a' testől megkülömböztetése; nem különben evvel a' leg szorosabb egybe kaptatása. — A' lélek munkáji. — Az állati ösztönök. — A' testben lakó, vagy az attól meg vált lélek munkáinak határjok. — Egyéb fontos következtetések.

II. TZIKKELY - - Az emberi élet feje tartása, és természetes folyamata.

Itt' elő számláltatnak, a' miktől az emberi élet függ, és megmagyaráztatnak. — Az emberi életnek négy Szakaszai: a' növedé-
seny üdö, az emberi kor, a' vénség, az élet
ögyta, vagy is a' halál. Mind ezek meg
ratnak, több fontos észre vételeken kívül.

III. TZIKKELY - - A' magunk megösméréséhez tartozandó különös természetes környüállások.

A' mi magunk meg ösméréséhez még
em jutottunk, ha tsak ki nem tanúltuk azt
s: mért, és mennyiben különböz az ember
' baromtól; mért, és mennyiben okos, vagy
ktalan állat. Ezeknek ki fejtegetésekből tet-
zik ki az emberi teremtésnek ördeme, és
ölsége. Ennek pedig kinyomozása segít a'
őzan erköltsi életre.

Világosságra hozatik itten: miben alább
aló, miben hasonló, miben föllyebb való
z ember a' baromnál. Az utolsó tökéletes-
égek, miképen vagy az elmének gyümöl-
sei, vagy a' természet ajándékai: úgy mind
két tekéntetről több hasznos, és szüksé-
s észre vételeken kívül vagyon itt' szó.

IV. TZIKKELY - - Az Embernek boldogsága.

Tsak akkor lehet az embernek boldogsá-
át meg határozunk, mikor természeti álla-
otját meg ösmértük. Az utolsót az előbbe-
ekben ki fejtegetvén; amazt e' tzikkelyben
utározzuk meg. Minek utánna a' régieknek
boldogságról igen különböző vélekedései-

ket elő számítottuk; mi a' boldogságot állítottuk: a' léleknek *belső meg nyugtában*, vagy is: a' magunkkal, és sorsunkkal való *tökéletes meg elégedésben*. És, ugyan ezen tzi-kkelyben többekkel ki fejtegettük.

MÁSODIK SZAKASZ.

A' belső Ember, boldogságához alkalmaztatva közönségesen.

Minekutánna már a' boldogságnak is értelmét ki fejtegettük, ehez kell ez után a' mi magunk meg ösmérését alkalmaztatnunk, És mivel a' természeti emberben, a' belső, és külső embert meg különböztettük, elsőben a' belső embert, boldogságához alkalmaztatva vizsgáljuk meg, ibraz után figyelmezzünk a' külsőre.

I. TZIKKELY - - Az okos elmével való helyes élés.

A' mi a' belső embertől boldogságának elnyerésére meg kívántatik, az az első, hogy tudjon eszével élni. Szóllunk itt' többekkel ennek hasznáról, és szükségéről. Elő számítottatnak a' veszedelmek, mellyeknek ki tétetik, a' ki más eszén jár. Segédül vétetnek a' meg iratott történetek, és a' józan böltselkedésre épített egyéb tapasztalások. — Ezen igazságnak erköltsi, és vallásbéli haszna.

II. TZIKKELY - - Mik szükségesek arra, hogy az ember jól éljen eszével.

A' ki eszével jól akar élni, annak a' dolgról, mellyet fontolóra vett, a' meg győ-

zólásig igaz, eleven, és jelenvaló tudománya legyen. A' mi e' tziikkelyben egyenként meg magyaráztatik. Elő számláltatnak a' módok, mi képen lehet eleven, igaz, jelenvaló, és magunkat meg győzhető tudományunk akár mi dologról. Különös szabások adatnak az érzékenység szerszámjaival való helyes élésre, a' tapasztalásra, és ezek által ki hozatandó következtetésre.

III. TZIKKELY - - Az elme, és az akarat tökéletesítése.

A' maga boldogságára törekedő ember, ne csak tudjon eszével jól élni, hanem ezt is, akaratját is nagyobb nagyobb tökéletességre emelje. Elő számláltatnak az ide szolgáló több okok, és törvények. Meg magyaráztatik: mi képen világosít az elme az akaratnak; mi képen függ egyik a' másiktól; miben áll az egyiknek is, a' másiknak is tökéletessége. 's a' t.

IV. TZIKKELY - - A' lelki egészség fen tartására való (diätetici) szabások.

Hogy az elmével, a' léleknek tulajdonságával, jól élhessünk boldogságunkra, ez magát jól érezze; mert neki is vagyon egészsége, vagyon betegsége. Itten elő adatik: miben áll a' lélek' egészsége, és betegsége. — Elő számláltatnak ama' szabások, melyek a' lélek egészséges voltának megőrzésére szolgálnak.

HARMADIK SZAKASZ.

A' belső ember boldogságához alkalmaztatva, különösen az Indulatok.

Az Indulatok különösen az elme tökéletességét, és egész uraságát előre teszik, ha azt akarjuk, hogy boldogságunkra segítsenek. Nem külömben az akaratnak tökéletessége, és érzékenyítése nemzi csak az igaz felebaráti szeretetet, és azokat, a' mik ennek fő részét teszik, az ember természeti jussainak hív ki szolgáltatásokat. Ezen tekintetre nézve, ottan már különösebben alkalmaztatjuk a' belső embernek meg ösmérését boldogságunkhoz, mikor vagy az indulatokról, vagy a' felebaráti szeretetről böltselkedünk. Az elsőt a' jelen való Szakaszban tellyesítjük; az utolsót, a' következőben.

I. TZIKKELY - - Az Indulatok közönségesen.

Itten a' fő tárgyak: Az indulatoknak értelmök, szármozások, természetök. Hasznok, vagy ártalmasságok. Különös szabások haszon vételökre. — A' hadi embernek legszükségesebb, hogy indulatjait kormányozni tudja. A' Márs fiainak elő ítéleteik e' dologban. Meg tzáfoltatnak.

II. TZIKKELY - - Az Indulatok különösen.

Szóllunk itt': A' magunk szeretetéről, a' kévélységről, másnak meg vetéséről, a' haragról, az irigységről, a' rágalmazásról, a' nagyra vágyódásról, a' dütsösség szomjúhozásáról, a' nagy névnek, dütsösségnek, érdem-

nek igaz értelméről — Ki fejtegetjük az emberiségnek is természeti érdekét, és fölségét.

NEGYEDIK SZAKASZ.

A' belső Ember boldogságához alkalmaztatva, különösen az emberi szívnek érzékenyítése, és jósága.

I. TZIKKELY - - A' felebaráti szeretet.

Minek utánna világosságra hoztuk, mi-
ben álljon a' szívnek érzékenyítése, és meg-
mutattuk, hogy ennek jóságát csak a' fele-
baráti szeretet teszi; többekkel meg bizonyít-
juk, hogy a' felebaráti szeretet fő kötelessé-
ge az embernek. Még magyarázzuk ennek
természetét, és tulajdonságait. Végre: Íme
szeretetnek könnyebb tellyesetésére szolgáló
több módokat adunk elő.

II. TZIKKELY - - Az embernek természeti jussai.

Az ember természeti jussainak hív ki-
szolgáltatások, gyümöltse, sőt fő része a' fe-
lebaráti szeretetnek. Íme jusnak értelme. Az
élet' jussa. Kettős viadal (duellum) a' szabad-
ság jussa; a' vagyon jussa; a' bötsület jussa;
a' tökéletesbedés jussa. 's a' t.

III. TZIKKELY - - A' közönséges polgári jus.

A' közönséges polgári jus értelmének meg-
magyarázása után, szóllunk itt' az uralkodó-
nak, vagy törvény hozó hatalomnak jussá-
ról. A' meg egyezés jussáról; a' házasság jus-
sairól; a' haszon vétel jussáról. 's a' t.

ÖTÖDIK SZAKASZ.

A külső Ember boldogságához alkalmaztatva.

I. TZIKKELY - - *Az erő, és egészség meg őrzése.*

Szöllünk itt' a' testi erő, és egészség meg őrzésére szolgáló törvényekről. Ezekhez tesszük, a' tehén himlőnek is bé oltatását, mellynek szükségét, és hasznát megbizonyítjuk.

II. TZIKKELY - - *Az életet rövidítő eszközök.*

Ezekből többeket számlálunk elő.

III. TZIKKELY - - *A' mulandó, vagy is külső javak.*

Ezek is az erő, és egészség meg őrzésére, következés képen az életnek fön tartására szükségesek; mellyek közül mások *elmaradhatatlanok*, mások *a' tisztességesebb élethez* meg kívántatnak, mások az élet *kellemetesebbé* valóhoz valók. Ide szolgáló észre vételek, és szabások.

MÁSODIK KÖNYV

AZ EMBER A' TÁRSASÁGBAN.

ELSŐ SZAKASZ

Az emberi társaság közönségesen, és a' házi társaság különösen.

I. TZIKKELY - - *Az emberi társaságnak eredete, és természete.*

A' társaság eredetének, és természetének meg magyarázása után, elő adjuk Rousseau természeteti emberét is. Ki fejtegetjük az ő egész építményét az emberi társaságról,

és meg tzáfoljuk. Meg mutatjuk, hogy tsak a' társaságban vagyon az ember természeti állapotjában.

*II. TZIKKELY - - A' házi társaság közönsége-
sen, es különösen a' házások.*

Minek utánna itt' a' házi társaság értelmét, és érdemét meg magyaráztuk; szóllunk a' házások kötelességeikről *magokra*, és *magzatjaira* nézve. A' Gyermeknek házi jó nevelésök végett, több közönséges, és különös szabások adaítnak.

*III. TZIKKELY - - A' házi társaságnak egyéb
tagjai, es az atyafiak.*

Egyebeken föllül, szóllunk itt' a' testvérek kötelességeikről, szüleikre, és magokra nézve. Szóllunk az atyafiságos szeretet föl bontatásának okairól, és meg orvosulásának módjairól.

*IV. TZIKKELY - - A' házi tseléd, az egy ház
béliek, a' szomszédok.*

A' Szolgai sors, ennek eredete, szüksége. A' tseléd, és házi gazda kötelességeik. 's a' t.

MÁSODIK SZAKASZ.

Az egy helységbéli társaság.

I. TZIKKELY - - A' Helységbéli Előjárók.

Itt' meg magyaráztatik: mik, és kik legyenek a' helységbéli Előjárók — Ezeknek kötelességeik alattok valóikra nézve, és viszontag. Nehány szükséges észre vételek. Az okos Előjárónak törvényei. — A' Magistratus Az Uraság — A' Lelki pásztor.

II. **TZIKKELY** - - *A' polgár, mint polgár. A' tehetős segéd. Tisztelet, bütsület.*

A' homlok írás eléggé mutatja, miről va-
gyon itt' a' szó.

III. **TZIKKELY** - - *A' háladatosság. A' boszú-
nak el távoztatása. Az egyességnek fön tartá-
sára való igyekezet. A' rossz úton járóknak
meg térítésök.*

IV. **TZIKKELY** - - *A' polgár az ő hivatalában.
A' polgár Gazda, Kereskedő, Mester ember.
A' polgár szünő óráiban, mulatozásaiban,
szokásaiban.*

A' meg neveztetett tárgyakon kívül, szól-
lunk itt' a' fény üzésről (luxus) a' közönsé-
ges mulatozásoknak nemeikről; hol a' jót is,
a' rosztat is ki fejtegetjük.

HARMADIK SZAKASZ.

BCU Cluj / Central *A' Haza* Library Cluj

I. **TZIKKELY** - - *A' Haza értelme. Haza szeretetés.*

Itt' a' fő tárgyak; Mit téssen a' Haza.
Mit a' patriotizmus. Hány féle a' patriotiz-
mus. A' régi, az újabb patriotizmus. A' Ke-
resztyén patriotizmus. A' patriotizmusra in-
dító okok. Patriotizmus a' tartományra néz-
ve; a' törvényekre nézve; a' kormányozás
módjára nézve; a' hazafi társakra nézve; a'
hazai nyelvre, szokásokra, és Nemzeti öltö-
zetre nézve, 's a' t.

II. **TZIKKELY** - - *A' patriotizmusnak tehetős
ki nyilatkoztatása.*

Az igaz haza szeretés, vagy patriotiz-
mus nem áll tsak indulatban, hanem tsele-
kedetet kíván. Ilyen patriotizmus az egész
Nemzetben, a' Fejedelemben, a' nemesebb

rendben, a' hivatalt viselőkben, a' hadi emberben, a' tudósban, a' házi gazdában, kereskedőben, mester emberben. 's a' t.

III. TZIKKELY - - A' Haza, az ő polgáijaira nézve.

Eddig úgy néztük a' hazát, a' mint ahoz le köteleztetik minden polgár; most azt úgy tekintjük, a' mint az köteleztetik le minden polgárhoz. Itt' a' fő tárgyak: A' bölts kormányozás. A' haza köz szolgálói. Ezeknek képök. Különös észre vételek. A' nemzetet meg világosítása. 's a' t.

IV. TZIKKELY - - A' nemzeti közönséges nevelés.

Ennek szüksége, haszna, értelme, tárgya. Az ide szolgáló módok, és eszközök. A' fő, és kisebb iskolák. A' Nemzeti jegy (character) közönséges jutalmak.

NEGVEDIK SZAKASZ.

Az Ember különös körülállásokban.

I. TZIKKELY - - Másokkal magunk meg kedveltetése.

II. TZIKKELY - - Az ember a' nagyobbak, a' hasonlók, az alább valók társaságokban. Az ember a' roszak, a' tudatlanok, a' kevélyek, a' szél tsapók, a' bolondok között.

III. TZIKKELY - - Az ember az Örömben.

IV. TZIKKELY - - Az ember a' hosszú, és unalmas órákban.

V. TZIKKELY - - Az ember a' szerentsétlen tsapásokban. Az üldöztetésben.

VI. TZIKKELY - - Az ember a' hivatal keresésben, és annak meg nyérése után.

VII. TZIKKELY - - Az ember a' hadi életben.

HARMADIK KÖNYV

AZ EMBER ISTENÉRE, ÉS JÖVENDŐ ÉLETÉRE NÉZVE.

Mihelyest az ember magát ösméri, és lételének okát is, eredetét is ki tanulta, legottan több okokra nézve Teremtőjének meg ösmérésére vetemedik. A' teremtést nem lehet érteni Teremtő nélkül. És a' teremtett okos állatnak örökös boldogságát részént maga természetéből, részént a' Teremtőnek tulajdonságaiból lehet következtetni. Ha megsűnhetik, nem igaz, nem állandó a' boldogság. . tehát a' boldogságnak, mellyre az embert a' Mindenható alkotta, örökösnek kell lennie. . És így élnie kell az ember nemesebb részének örökké. . Úgy de részesülhet-e minden halandó különbség nélkül imez állandó, és örökös boldogságból? Mi vezeti az embert a' jövendő életben váratandó boldogságra? 's a' t. Ezeknek, és hasonló kérdéseknek ki elégítésökben foglalatoskodik ezen harmadik Könyv.

ELSŐ SZAKASZ.

Vagyon Isten. Atyai gondviseléssel kormányozza a' Világot. Meg fér jóságával az igazsága. Az embert halhatatlan lélekkel örökös boldogságra teremtette.

I. TIZIKELY - - Az Istenségnek értelme, és lételének meg bizonyítása.

Itt' ki fejtegettetik az Istenségnek értelme; meg magyaráztatnak tulajdonságai. Lételének meg bizonyítatik: az embernek erede-

téből, testi alkotmányából, és egész természetéből. A' tsoda rend tartásból, a' meg magyarázhatatlan szépségből, és mindenek egybe illősegekből a' teremtésben. A' virágok a' kertekben, a' fák az erdőkben, az égi madarak, az állatok, szóval: minden, a' mit körülöttünk látunk a' világban, azt mutatja, hogy vagyon Isten. Ezekkel az Istennek lételetét meg erősítvén, tökéletességeit is egyenként meg bizonyítjuk.

II. TZIKKELY - - Az Isteni gondviselésnek és kormányzásnak értelme, és meg bizonyítása.

A' miről itten böltselkedünk, azt a' homlok írás eléggé mutatja. Meg felelünk itt' az ellenkezőt tanítóknak is. Azt is meg mutatjuk, hogy *Lucretius* nem ösmérte a' természetet, mellyről könyveit írta.

III. TZIKKELY - - Az Isteni jóságnak meg egyeztetése az igazsággal.

Itt' az említett tárgynak ki fejtegetése, és meg bizonyítása után, meg táfoljuk *Bahrdtnak* veszedelmes tanétását, nem különben *Villaume*, és *Steimbart* okoskodásaiknak gyengeségöket meg mutatjuk.

IV. TZIKKELY - - Az ember örökös boldogságra vagyon teremtve. A' lélek' halhatatlansága.

MÁSODIK SZAKASZ.

A' Hit vallás közönségesen.

I. TZIKKELY - - A' hit vallásnak értelme, és természete.

Szóllunk itt még, a' vallás fundamentomáról is, úgy annak vég tzeljáról, és az

erre vezető módokról, és a' vallás föl osz-
tásáról.

II. TZIKKELY - - *A' természeti vallás elégtelensége.*

III. TZIKKELY - - *A' Vallás tsak Istentől származhatik. Nem lehet emberi elmének szüleménye.*

E' tárgynak meg bizonyítása után, kifejtegetjük az úgy neveztetett *emberséges emberek'*, és a' *politikuskok'* vallásokat, nemkülömben *Rousseau*, *Voltaire*, *Bolingbroke*, *Spinoza*, *Bahrdt* vallásokat.

HARMADIK SZAKASZ.

A' Keresztyén vallás.

I. TZIKKELY - - *Szükséges értekezések az Isteni nyilatkoztatás (revelatio) értelmére, és meg bizonyítására.*

Itt' a' fő tárgyak e' következendők; Mi képen juthatott az emberi Nemzet az Istennek meg ösmérésére, és a' teremtésnek megértésére — Minden nemzetek Őseiktől vették vallásokat. És így a' Nemzetekről Nemzetekre, egész az első emberekig, vissza kell e' dologban mennünk. Az első emberek a' boldogságra vezető minden tudományt tsak az Istentől tanulhatták . . Így a' vallásbéli tudomány, az első emberektől terjedett egyebekre, melly leges leg elsőben az Istentől tanéztatott.

Meg magyaráztatik itt' még: Mi lehets, mi természetes volt légyen, hogy későbbben is szólljon az Isten az emberi Nemzethez. Íme tanéttásnak külömb féle módjai, mellyekben semmi illetlenség, semmi lehe-

tetienség nem taláztatik . . Meg tzáfoltatnak az ellenkező új tanítások. 's a' t.

II. TZIKKELY - - Az Evangeliumok , és egyéb Szent Könyvek tökéletes bizonyossággal bővelkednek. Valóságos Isteni tanétást foglalnak magokban.

III. TZIKKELY - - A' Keresztyén vallás Istentől vagon. Szerzője Isten volt.

IV. TZIKKELY - - A' Keresztyén vallás Isten-ségét sok jelek bizonyítják.

V. TZIKKELY - - A' Vallás tselkedetben.

Itten a' fő tárgyak ezek : Annak nintsen Vallása , ki azt tselekedettel nem tellyesíti. Ide szolgáló több észre vételek , és szabások. Az Isteni , és felebaráti szeretet a' Valláshoz alkalmaztatva . . A' közönséges áhétatosságoknak eredetek , hasznok , és tzeljok. A' jószágos tselekedeteknek igaz értelmök. Több észre vételek.

VI. TZIKKELY - - A' most élőknek meg változott vallások. Ennek okai , meg orvosulásának több módjai.

A' sokak közül , tsak ezeket emlétjük :

A' roszra menendő változásnak fenék okai:

Mikor ma az emberi nemzet , a' külső pallérozódás által inkább közelét egymáshoz , más felől a' szív , és akarat formálásával keveset törődik — Ennek roszt következései.

A minden erköltstelenséget védő roszt lelkeség — A' böltselkedés a' gonoszság szinesítésére — A' bötsületről , és szégyenről roszt ítélet — A' Papi rend bötsének hanyatlása , ennek okai. 's a' t.

Különösebb okai a' mai meg ramlottságnak: A' Keresztyénségnek nagy része az Isteni szolgálatnak érdemét, csak magában a' külső tselekedetekben helyheztesíti — meg világosétesíti. Meg orvosulása . . . Így sokaknak egész áhétatosságok csak mulandó javak végettes esik meg — meg világosétesíti. Orvosulása . . . Minden érdemöket sokan helyheztesítik: bizonyos könnyörgéseknek módjokban és formájokban; bizonyos szer tartásokban; boltsú járásban, meg szentelésekben, meg áldásokban 's a' t. Többsöt tartanak a' babonás, és vak buzgóságú vélekedésekröl, mintsem azt a' Vallás helybe hagyhassa — Mind ezekröl Keresztyén tanetés. Egy két szó a' Lelki pásztörökhoz. 's a' t.

BCU Cluj éntfejezés.ibrary Cluj

Találtatik Pesten: Eggenberger, és Kiss Könyv áros Uraknál.

Pozsonyban: A' Szerzőnél. Az egész munkának ára 3 for. 30 kr.

Azon Fő Méltóságú Egyházi, és Világi Uraknak nyomtatványaik, mellyeket magoknak előre rendeltek, le tésettek Pesten T. Piáristák Kollegiumába, T. Málits Szerzetes Atyánál. Ez azokat parantsolatjokra, kezekhez szolgáltatja. Ki a' nagyobb számú nyomtatványokat meg szerezni kívánókat is, ki elégéthesíti.

Vallású, születésű, vagy Nemzetbeli legyen is, a' meg-kívánandó Tulajdonságok ezek: hogy ő a' Philoſophiát, vagy legalább az alsóbb hat Deák-Oskolákat jól elvégezte, Deák, Magyar, és Német nyelveken írjon, és beszéljen; az el végezett Tanulásától, 's jó maga viseletéről hiteles Bizonyság, és Ajánló levelet mutasson; végre ép, és egészséges testű legyen. E' szerént azen két Ifjakra, kik az elűresülendő Stipendiumoknak elnyerésére alkalmasoknak fognak találtatni, élelmére és ruházatjára (szabad szálláson, fűtésen, és gyertyán kívül) első esztendőre 140, második 150, harmadikra 170 for. adattatik, 's egyszermind arról, ha a' három esztendőt, a' meddig a' Cursus szokott tartani ditséretes Előmenetellel elvégezendik, hogy Gazdasági Tisztségre emeltetnek, bizonyossá tétetnek. —

Minden egyéb Ifjakra is, a' kik akár önnön költségeken, akár más jóltézők, vagy Attyokfiak segítségével a' Georgikonban tanítandó Gazdaságbéli Mathematica, és Physico-Veterinariai Tudományokat tanulni, 's magokat a' Külső Gazdaságbéli Tártyokban is gyakorolni akarják, valamint addig, ugy ez után is (a' Georgikonbéli Előjárónál meg-teendő Bé-jelentés után) mind ezekre való Béjárás, 's kinekkinek tzeljához képest választandó Tudományoknak hallása minden fizetés nélkül szabad lészen. Az idegen ifjak, vagy ugy nevezett külső Praktikánsok két rendbeliekre osztattatnak-fel, olyanokra t. i. kik jól-tézőik, Uraságok, Szülők vagy Attyokfiak által olly tzelből küldetnek ide, hogy alkalmas Mezei Gazdákká, vagy Gazdaságbéli Tisztviselőkké formáltassanak, és olyanokra, a' kik ezen Institutumot tsupán önnön

tetszésekből, és Tudománybéli vágyódásokból meglatogatják, és itten mulatnak. — Az első rendbeliek valamint Tudományaikból különös, és közönséges Exameneket tenni tartoznak, úgy az előforduló Gazdaságbéli foglalatosságok körül is kiváltképpen alkalmaztatnak, hogy ez által mind magok, mind az őket ide küldő Uraságok, Jól-tévők, és Szülők feltett széljokat annál bizonyossabban elérjék: A' Georgikon pedig azok várakozásának, kik eránta ezen tekintetben is bizodalommal viselkednek, megfelelhessen. — A' másik rendbeliek pedig magokat Tanulásokra, és a' Gazdaságbéli gyakorlatokra nézve tetszések szerént, és környülállásokhoz képest nagyobb, vagy kisebb mértékben adplicálhatják, ha csak egyéberánt külső, és erkölcsbéli magok viselete a' betsülettel, és a' Georgikon Tövényeivel megegygyöz.

Mint hogy ezen Institutummal az ugy nevezett Pristakdeum is, a' vagy egygy olly Tanító intézet, mellyben jövendőbéli Fiskális Hivatalra vágyódo Ifjak magokat felkészíthetik, öszve-kaptsoltatott, azoknak a' kik arra alkalmatosak, 's kedvek vagy on, hasonlóképpen meg-engedtetik, az e' részben meghatározott Tudományokat tanulni, és egyszers mind magokat a' Jurisdictionalis Praxisban az itten lévo Fiskális Hivatal mellett gyakorolni.

A' Targyok, mellyek az említett Gazdasági Majorban, vagy is Georgikonban eloadatnak, e' követendok u. m:

I. A' Gazdaságbéli Cursusban

a) Élet, Takarmány, Kerti-velemény, Kereskedésre, 's fel dolgozásra való Pianta, Gyümölcsfa, Szőlő, és Erdő mivelés, Ló, Szarvas-marha, Birka, Ketske, Disznó, Tengeri, és Selyem nyulak.

Szárnyos Baromfi, Méh, Selyembogár tenyésztés, Vadászat, és Halászat, végre üzelnél való Zsombok valyognak, Torfrak ásása, és készítése.

b) Mind ezek körül előforduló Mesterségek' Tudománya, a' vagy Technologia, nem különben a' belső házi-szer tartásnak takarékosága, úgymint kenyér sütés, Pálinka égetés, Serfőzés, mész-égetés, Tegla-vetés, Borokkal való bánás, Etzet-tsinálás, Hus-füstölés, Gyertya-mártás, Szappan-készítés, a' Méznek, és Viasznak elválasztása, Selyem le gombolitása — Tüzellés-kémellése, Termolampe s. a. t.

II. A' Mathematicus Cursusban :

a) Számvetés az ép számokban ; a' közönséges, és Tizedes darab-számok : Ratio, Proportio : Arany Társaság, és kamat, vagy Interest Regulája, pénz váltás, a' nyereségnek, vagy kárnak számlálása Tserelés, a' pénzel való kereskedés Valió-Levelekről való Tudomány' Előadása, Algebrának fundamentomi, Geometria, és Stereometria a' Coni-
ca Sectiok.

b) Trigonometria plana a' practika Geometriával, Mechanica, és Hydrotechnia.

c) A' Városi, és paraszti építés mestersége, gazdaságbéli, és kettős számadás módja, és számvevés mestersége.

Egyszersmind ezek mellett a' földmérés, és építésbéli Rajzolás.

III. A' Physico Veterinariai Cursusban :

a) Közönséges Természeti Historia a' plántáknak Physiologiajával együtt, a' Gazdaságbéli Mineralogia, Zoologia, Botanica fűvészi ki járásokkal egybe kötve, és az ujjonnan fel-állított idegen Országi Erdei fákból álló Botanicus Kertnek megte-

kéntése, azon kívül a' Gazdaság' Tudományához alkalmaztatott Physica.

b) Az állatoknak Anatómiája, Physiologiája ; és Pathologiája 's a' Gazdaság' Tudományához alkalmaztatott Chemia.

c) Pharmacia, és a' Materia Medica, vagy az Orvosi szerekről való Tudomány, és a' Therapia ; mellyekkel a' Veterinariabéli, vagy is az Allatok Orvoslását tárgyazó Cursus elvégeztetvén, még taníttatnak az Orvosi Politziának, az Anthropológiának a' Diætetikának fő tziக்கelyei.

IV. A' Pristáldusokra nézve különössen.

a) Az Urádalmi Törvényes Sessiókban, és Ut Székeken való Praxis.

b) Az Urádalmi Jóságok Kormányozását illető Instructio.

c) A' Fiskálisok számára ki-adott Instructio.

d) A' Prisztáldusokat illető Instructio. —

Jelentés tétetik végezetre arról is, hogy minek utánna a' Georgikoni Institutumban több olly Ifjak találtatnak, kik a' magok költségeken az Institutumbéli Tudományokat jelesen elvégezvén, Gazdaságbéli Applicatiot keresnek ; hogy ha tehát némelly Uraságoknak ollyas Ifjakra szükségek lesznek, tesszen magokat a' jövő Augustus Hónapban a' Georgikoni Institutum Elöljáróinál írásban jelenteni ; a' kik az ollyas Ifjak eránt Tudósítással fognak szolgálni. Keszthelyen 15-ik Juniusban 1806-ik esztendőben.

A' Georgikonbeli Tiszttség
által.

J E L E N T É S.

Néhai b. e. Dr. Földi, ki adván még 1793ban egy rövid Kritikát a' magyar Fűvész Tudományról, abban ígérte, hogy ki fog dolgozni; először egy *Bévezetést a' Magyar Fűvész Tudományra*, aztán pedig a' *Linne egész systema Vegetabiliumját* kiadja magyarul. Ő ezen szándékát halasztotta mert előbb az Állatok országának kidolgozásához fogott, és azt el is végezvén, ki adta 1801ben; de osztán ez a' hasznos hazafi többre nem ért, mert tsak hamar még holt; úgy hogy azon ki adott derék könyvét nyomtatásban még tsak nem is láthatta. — Azóta tudtomra nem találkozott más, a' ki ilyen forma szándékát jelentette volna; holott a' mi idönkben a' plánták esméretéhez való kedv, ízlés, szemlátomást nevelkedik és naponként terjed; a' pedig nagy baj, hogy minden erről ki jövő munkák deák nyelven íródnak, melly miatt a' kik a' nyelvet nem értik, kéntelenek el lenni a' szép tudomány nélkül.

Vagynak ugyan régibb és újabb magyar könyveink is, melyekben egynéhány plántáknak nevei és hasznai elő számlálódnak: de ezeknek nem tzeljok, hogy a' plántát meg esmertessék, úgy hogy a' ki a' növevényekkel esmeretlen, nem tudja miért vegye a' könyvet kezébe. — Ollyan könyvre volna szükségünk, a' mellyet kezébe vévén az ember, akarmelly elő forduló plántát meg esmerjen belölle, és ne legyen szüksége mástól kérdeni minek hívják azt.

Rá gondoltam magamat, hogy egy jó barátomnak segítségével erre a' tzelra valamit mozdítsak; a' minthogy meg is határoztuk egygyütt, hogy készítsünk a' Liinc rendi szerént egy *Debretzeni Florát*, melly a' Debretzeni határban termő plántákat a' elő. De penna alá jövén a' munka, sokféle okokból ki szélesedett a' tzel; úgy hogy már most készítettünk egy *Magyar Florát*, mellyben a' két Hazában találtatható plánták iródnak le magyarul; ide értvén még azokat az idegen Országi plántákat is, mellyek az Uraságok kertjeiben találatnak, egy szóval minden kerti plántákat, úgymint a' mellyek a' mi egünkhöz hozzá szokván és mintegy hazafiságot (indigenatust) nyervén, Flora őket versengés nélkül kebelébe fogadhatja.

Nagy meg elégedéssel és gyönyörűséggel tapasztaljuk, hogy a' tiszta magyar elő adás (úgymint a' mellyben még eddig egy idegen szó sints)

sokkal világosabb és érthetőbb a' deák leírásná
Hanem a' nevekben való zürzavart, mellyről
Földi Kritikája panaszkodik, el igazítani n
kéz dolog. A' bitang neveket meg kellett hatá
rozni, az alkalmatlanokat ki kellett hagyni, a
név nélkül való plántáknak nevet kellett adni
vagy a' természeti tzi merekből és más tulajdon
ságokból, vagy fordítással, vagy lágyítással's a'
Ezt pedig a' két Nemes Haza híre nélkül tseleked
ni nem akartuk, mert ez olyan dolog, a' melly
hez mindennek, kivált az ahoz értőnek szolló
ja van. BCU Cluj / Central University Library Cluj

Közzöljük azért most előre tsak a' 13. első se
regekben lévő Nemi neveinket, ezzel az alázatos
kérelemmel, hogy az ahoz értő érdemes hazafi társa
ink, méltóztassanak ezeket meg rázogatni, bárdolni
változtatni a' mint helyesebbnek ítélik; és mind
ezek felől, mind más ide tartozó dolgokban való
értelmeket, akar a' közönséges Ujság Levelek által,
akar más módon tudtunkra adni. - Egyszer'smind
azt is kérjük, ha valamelly érdemes Hazánkfi
már erre a' tzelra dolgozik; méltóztassék két hó
napok alatt tudtunkra adni, és mi, (noha már
az egész munkának nem sok híja van) vele el
hallgatunk, és éppen azért magunkat még most
nem is nevezzük. Ha tehát valaki mostanában

ennünket Levéllel tudósítani méltóztatik, ez
gyen az útasítás:

A' Debretzeni Reformatum Collegium Senio-
rának adassék.

A' Magyar Flóra dolgában.

Debretzenben.

Eggyhíműk.

Mótsing	Salicornia
Hípor	Hippuris
Kóris	Corispermum
Mótsárhúr	Callitriche
Mángol	Blitum

Kéthíműk.

Jázmín	Jasminum
Fagyal	Ligustrum
Hófa	Chionanthus
Lila	Syringa
Varázs	Circaea
Verónika	Veronica
Csikorka	Gratiola
Papuka	Calceolaria
Kötsönke	Pinguicula
Fenterke	Utricularia
Galambotz	Verbena
Peszértz	Lycopus
Metiz	Amethystea
Zizifü	Ziziphora
Monárda	Monarda
Rozmaring	Rosmarinus
Sállya	Salvia
	Pinus

Háromhíműk.

Báldrián	Valeriana
Letling	Laeflingia
Torzon	Polycnemum
Sáfrán	Crocus
Ikszia	Ixia
Dákoska	Gladiolus
Anyaszírom	Iris
Melint	Commelina
Avar	Schoenus
Tziper	Cyperus
Káka	Scirpus
Killing	Kyllinga
Gyapü	Eriophorum
Taratzk	Nardus
Kétegy	Lygeum
Málé	Zea
Gazág	Tripsacum
Sáté	Carex
Gyékény	Typha
Baka	Sparganium
Borjúpásit	Anthoxanthum
Falaris	Phalaris
Muhar	Panicum
Komótsin	Phleum
Rókafarkfü	Alopecurus

Rája	Aira	<i>Öt híműk.</i>	
Léhapót	Melica	Kunkor	Heliotropium
Perje	Poa	Mizsót	Myosotis
Rezge	Briza	Makkavits	Lithospermum
Ebir	Dactylis	Magóra	Spermacoce
Tzinzór	Cynosurus	Zsurda	Scherardia
Csenkesz	Festuca	Ragadály	Asperula
Rosnok	Bromus	Galaj	Galium
Hajfű	Stipa	Kurtza	Crucianella
Zab	Avena	Buzér	Rubia
Tollkalász	Lagurus	Utifű	Plantago
Nád	Arundo	Seperke	Scoparia
Vadótz	Lolium	Tzentike	Centunculus
Sagor	Rottboella	Vérfő	Sanguisorba
Élím	Elymus	Pótally	Epimedium
Rozs	Secale	Som	Cornus
Árpa	Hordeum	Amánt	Ammanzia
Búza	Triticum	Sulyom	Trapa
Ris	Oryza	Ezüstfa	Elaeagnus
Tzirok	Holcus	Atratzél	Anchusa
Igle	Regilops	Maglap	Cynoglossum
Tzenker	Cenchrus	Gálna	Pulmonaria
Tenyér	Andropogon	Nadár	Symphytum
Montza	Montia	Párpár	Cerithe
Olotsán	Holosteum	Vértő	Onosma
Polotsa	Polycarpon	Borrágo	Borago
Mollúgó	Mollugo	Zordonka	Asperugo
Kerje	Queria	Kígyószisz	Echium

Négy híműk.

Gubóvirág	Globularia	Nolána	Nolana
Búbvirág	Cephalanthus	Ótér	Hydrophyllum
Mátsonya	Dipsacus	Müköts	Androsace
Sikkantyu	Scabiosa	Kankalin	Primula
Nótza	Knautia	Himperetz	Cortusa
Szikör	Camphorosma	Harangrongy	Soldanella
Kamilla	Alchemilla	Hulláng	Dodecatheon
Bifon	Buffonia	Türtsziröm	Cyclamen
Mamillis	Hamamelis	Eletzke	Menyanthes
Aranka	Coscuta	Tónya	Hottonia
Úszány	Potamogeton	Lizinka	Lysimachia
		Tiltava	Anemone

Azál	Azalea	Szanitzór	Sanicula
Górnyak	Phlox	Zapóiza	Astrantia
Szulák	Convolvulus	Buplár	Bupleurum
Perkáta	Ipomœa	Tordilla	Tordylium
Himtsukk	Polemonium	Borza	Caucalis
Haranka	Campanula	Ártida	Artemisia
Rapontz	Phyteuma	Murok	Daucus
Jérike	Lonicera	Ammi	Ammi
Pótburók	Mirabilis	Baraboly	Bunium
Farkkóró	Verbascum	Bürök	Conium
Tsüda	Datura	Zelin	Selinum
Beléndek	Hyoscyamus	Emreke	Athamanta
Dohány	Nicotiana	Kotsord	Peucedanum
Nadrágulya	Atropa	Ferje	Ferula
Páponya	Rhysalis	Lázár	Laserpitium
Izalag	Solanum	Tapsír	Heracleum
Paprika	Capsicum	Lestyán	Ligusticum
Zanzár	Lycium	Angyélika	Angelica
Benge	Rhamnus	Bolonyik	Sium
Pittypót	Ceanothus	Zizon	Sison
Tsutkalom	Celastrus	Dereze	Oenanthe
Ketskerágó	Evonymus	Bösövény	Phellandrium
Ribiszke	Ribes	Tsomorika	Cicuta
Borostyán	Hedera	Adáz	Aethusa
Szóló	Vitis	Koriándrom	Coriandrum
Lagótza	Lagœcia	Turbulya	Scandix
Tzelozia	Celosia	Bubujitska	Chærophylum
Csészepörtz	Illicium	Derety	Imperatoria
Guláts	Glaux	Zozely	Seseli
Bögretok	Thesium	Pasztirnák	Pastinaca
Meténg	Vinca	Bordamag	Smyrnum
Tzinka	Cynanchum	Kapor	Anethum
Apatsin	Apocynum	Kömény	Carum
Krepin	Asclepias	Pimpinell	Pimpinella
Portzika	Herniaria	Zeller	Apium
Laboda	Chenopodium	Baktopp	Aegopodium
Tzékla	Beta	Szömörtze	Rhus
Bondorka	Salsola	Bangita	Viburnum
Bodonpót	Gomphrena	Bodza	Sambucus
Rákortok	Henchera	Halyogfa	Staphylea
Szilfa	Ulmus	Tamarik	Tamarix
Likagyán	Swertia	Talab	Talab

Farnátz Pharmaceum
 Ládúr Alsine
 Boglárpót Parnassia
 Lelleg Statice
 Len Linum
 Harinatfü Drosera
 Kövertsín Crassula
 Mizura Myosurus

Hathíműk.

Ananász Bromelia
 Fantsika Tradescantia
 Hóvirág Galanthus
 Tóziké Leucojum
 Nártzis Narcissus
 Amarillis Amaryllis
 Földike Bulbocodium
 Hagyma Allium
 Liliom Lilium
 Hatkotú Fritillaria
 Ritró Erythronium
 Tulipánt Tulipa
 Ornit Ornithogalum
 Tzilla Scilla
 Hólye Asphodela
 Anterik Anthericum
 Spárga Asparagus
 Gyöngyvirág Convallaria
 Póliánt Polyanthes
 Játzint Hyacinthus
 Siliom Hemerocallis
 Kálnus Acorus
 Szittyó Juncus
 Perény Prinos
 Sóska Berberis
 Fakín Loranthus
 Lórsahúr Peplis
 Lórom Rumex
 Hutsza Triglochin
 Öszike Colchicum
 Lónya Helonias
 Hider Akenna

Héthíműk.

Gesztenye Aesculus
 Szavar Saururus

Nyóltzhíműk

Sarkantyúk Tropæolum
 Ligetke Oenothera
 Górszirom Gaura
 Tsóvirits Epilobium
 Áfonya Vaccinium
 Hanga Erica
 Boroszlán Daphne
 Tzikkszár Polygonum
 Makszi Cardiospermum
 Tzillár Paris
 Közbogyó Adoxa
 Látonya Elatine

Kilentzhíműk.

Babir Laurus
 Rabarbara Rheum
 Eleus Butomus

Tízhiműk.

Szófor Zophora
 Tzertsis Cereis
 Kázsia Cassia
 Ezerjő Dictamnus
 Ruta Ruta
 Szurdants Tribulus
 Gazillat Monotropa
 Bura Lodum
 Ronda Rhodadendrum
 Kolláthim Gaultheria
 Kukojtza Arbutus
 Égerke Clethra
 Körtike Pyrola
 Hidranka Hydrangea
 Tarján Trianthena
 Veselke Chrysosplenium
 Kötör Saxifraga
 Siklár Scleranthus

Dertzfű	Gypsophila	Bojtvirág	Mesembryanth.
Szappanfű	Saponaria	Himfalka	Aizoon
Szegfű	Dianthus	Legyezőfű	Spiraea
Kukuba	Cucubalus	Rózsa	Rosa
Sziléne	Silene	Szederj	Rubus
Csillaghúr	Stellaria	Szamócza	Fragaria
Homókhúr	Arenaria	Pimpó	Potentilla
Allszírom	Cherleria	Timpó	Tormentilla
Kösönty	Cotyledon	Tziklász	Geum
Szaka	Sedum	Magtsákó	Dryas
Sósda	Oxalis		
Konkoly	Agrostemma		
Szikraj	Lychnis	Takta	Actæa
Sziráta	Cerastium	Sártéj	Sanguinaria
Purgulya	Spergula	Bogyamák	Podophyllum
Maikótz	Forskoklea	Tzinadonia	Chelidonium
Bersen	Plytolacca	Mák -	Papaver

Tizenkéthímük

Kapotnyak	Asarum	Patácz	Argemone
Halizs	Halesia	Nimfa	Nymphaea
Bőrlevél	Decumaria	Hárs	Tilia
Pikány	Peganum	Tetemtódo	Cistus
Portsia	Portulacca	Korkor	Corchorus
Füzény	Luthrum	Ba'sál	Pæonia
Párló	Agrimonia	Sarkvirág	Delphinium
Rezeda	Reseda	Kuklapót	Aconitum
Fűtéj	Euphorbia	Czámoly	Aquilegia
Fülfű	Sempervivum	Kandilla	Nigella
		Kolokán	Stratiotes
		Lironda	Liriodendron
		Kökörtsin	Anemone
		Berling	Atragene
		Bértse	Clematis
		Virnántz	Thalictrum
		Pipats	Adonis
		Boglárka	Ranunculus
		Zopir	Isopyrum
		Trója	Trollius
		Hünyor	Helleborus
		Gólyabit	Caltha

Húszhímük.

Kaktus	Cactus		
Filidál	Philadelphus		
Mondola	Amygdalus		
Szilva			
Baratzk	} Prunus		
Tseresznye			
Zelnitze			
Galagonya	Cratægus		
Barkótza	Sorbus		
Noszpolya	Mespilus		
Körtvély	} Pyrus		
Alma			

I

I

R.

Szi

Lik